

Projektpedagógia projektmenedzser szemmel

A napokban került a kezembe *M. Nádasi Mária: Projektoktatás - Elmélet és gyakorlat* című könyv munkája (Budapest: Gondolat Kiadói Kör, 2003. 92 p.), melynek célja a projektoktatással kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek bemutatása. A kötet kapcsán érdekes kérdések merülnek fel a pedagógia és a projektmenedzsment kapcsolatáról.

Talán nem is gondoltuk volna, hogy a projekt+kifejezés használata a pedagógiában már több mint száz évvel ezelőtt megjelent. Gyökerei a csoportmunka és az önállóság biztosításának pedagógiai módszereire vezethetők vissza. A projektoktatás gondolatát egyre bővülő tartalommal reformpedagógiai irányzatok is átvették, és a számos nyugati példa mellett magyarországi kezdeményezések is megjelentek a huszadik században.

A projektmenedzser számára talán kicsit meglepő, hogy a projektoktatás a pedagógiában nem a projektmenedzsment oktatását jelenti, hanem azt, hogy miként alkalmazhatók projektszerű feladatok az oktatásban. Ezzel újszerű, és ami még fontosabb, életszerű pedagógiai helyzetek jönnek létre. Nem csoda, hogy a módszer egyre ismertebbé válik. A pedagógusok továbbképzését például a Bécsi Pedagógiai Intézetben a Projektcentrum végzi; és segíti tanácsokkal, könyv- és videótárral, szakértői címjegyzékével a projektoktatásra vállalkozó tanárokat. Magyarországon pedig 1998-ban Kecskeméten létrejött a Projektpedagógiai Társaság, amely egyebek mellett rendszeres konferenciákat szervez a témában.¹

Mint a kötetből megtudjuk, a projektpedagógia módszere valamely komplex téma feldolgozását jelenti, amelynek során a téma meghatározása, a munkamenet megtervezése és megszervezése, a témával való foglalkozás, a munka eredményeinek létrehozása és bemutatása a tanulók valódi önálló (egyéni, páros, csoportos) tevékenységén alapul (18.old). Jellemzője, hogy a tanulók problémafelvetéséből indul ki; valóságos helyzethez kapcsolódik; kidolgozása hosszabb időtartamra nyúlik el; interdiszciplináris jellegű; a pedagógusok és a tanulók egyenrangú, de különböző kompetenciájú partnerekként dolgoznak együtt; a tanulók önállóan döntenek, és felelősek saját döntéseikért; a tanulók közötti kapcsolatok erős, kommunikatívak; és a pedagógus stimuláló, szervező, tanácsadó szerepbe vonul vissza.

A munka egyebek között áttekinti a projekteken alapuló oktatás céljait, tartalmát, a tanulási folyamat sajátosságait, a szervezeti formákat, a módszereket, a tárgyi feltételeket, a személyközi kapcsolatok alakulását és az értékelés kérdéseit (20-48.old). A második részben a különböző oktatási szintekhez kapcsolódó érdekes projektpedagógiai kezdeményezések leírásait találjuk (49-87.old).

¹ A társaság honlapja: http://www.ketif.hu/pedagogiai_projekt

Egy igazán izgalmas és fontos területet ismerünk meg a pedagógia és a projektmenedzsment határán. Hiszen az, hogy lehet legmindenki már fiatal korban érdemi tapasztalatokat szerezzen projektek tervezésében és végrehajtásában, megérezze a kezdeményezés, az önálló munka, az új létrehozásának, és a többiekkel történő együttműködésnek az örömét, nyilvánvalóan lényeges hozzájárulás ahhoz, hogy később felnttként sikeres legyen.

A bemutatott példákat projektmenedzsment szakmai szempontból olvasva úgy tűnik, a leírt pedagógiai kezdeményezésekben a projektmenedzsment módszereiből vélhetően jóval kevesebb kerül alkalmazásra annál, mint ami szükséges és lehetséges lenne. Fontos alapelvek, módszerek nem jelennek meg a tudatos alkalmazás szintjén, más módszerek pedig igencsak sajátos formában bukkannak fel. Ilyenek például a munkakártyák és a logikai térkép (32.old).

A projektmenedzsment szakmai szempontok következetesebb érvényesítésével ezek a kezdeményezések bizonyára még hasznosabbak és sikeresebbek lennének. A projektmenedzsment, mint szakma egyébként nemcsak a projektpedagógiának adhatja sokat, de hozzáértő alkalmazása a pedagógia és az oktatás más területein is nagyon hasznos lehet.

Mivel napjainkban Magyarországon az iskolák egyre nagyobb szakmai autonómiával rendelkeznek, a projektoktatás alkalmazásának egyre kevesebb objektív akadálya van: a dolog valójában ma már elsősorban a pedagógusok ismeretén, hozzáállásán, akaratán múlik.

Lehetség nyílik tehát arra, hogy a projekt módszer alkalmazása a jövőben gyorsabban és hatékonyabban terjedjen. Úgy gondolom, hogy ezt elsősorban a pedagógusképzés és továbbképzés területén kellene erősíteni, nem utolsósorban a projektmenedzsment ismereteket közvetítő szakmai képzés terjesztésével, javításával is. (A módszer akkor lehet ugyanis igazán sikeres, ha a modern pedagógiai koncepció korszerű projektmenedzsmenttel párosul.) Ezt egészítenék ki a különböző iskolatípusokban folyó jól elkészített kezdeményezések, kísérletek; valamint ezek tapasztalatainak dokumentálása és szisztematikus feldolgozása. A projektpedagógia további fejlesztésében a projektmenedzsment hazai szakmai egyesületei is nyilvánvalóan értékes szerepet vállalhatnak.

Dr. Pálvölgyi Lajos, PMP